

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים"
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

גליון מס' 302

ערש"ק פרשת "ויזוי" יא' בטבת תשע"ב

"כוזו של זיוך!"

נתאר לעצמנו נקלענו למדבר שומם, ביום קיץ לוהט. השמש קופחת בראשו, והמים חיש מהר אזלו מהימיות, הפלאפון לא זמין ובאופק חול ועוד חול ועוד... חול. הכוחות הולכים ואוזלים, ותפילה חרישית בוקעת מעמקי הלב לקל האוהב. א-נא ה' הושיעה נא!!! רגע אחד לפני עילפון מבחינים בסוס ורוכבו הדוהר לעברנו, מסתפקים אנו אם אלו הזיות או שמא דמיונות... גם שהבקבוק עם המים הקרים נשלף לעברנו, עדיין אנו מסופקים, רק ברגע שטועמים, אח השבח לא-ל חי העולמים! כמה דברי שבח והודיה "ננחית" על ראש המציל המסתורי, ברכות עד בלי די, ימלאו שפתותינו! ועתה לפרשתינו. יעקב אבינו קורא ומכנס את בניו שבטי קה. לאחר שהוכיח יעקב את ראובן, שמעון ולוי, נרתע יהודה לאחוריו שלא יוכיחו על מעשה תמר, אולם יעקב אבינו קראו בדברי ריצוי וברכה ובין יתר דבריו הקדושים אמר: "חכלילי עיניים מיין ולבן שיניים מחלב!" ורבותינו דרוש דרשו מכאן ולמדו דבר נפלא, כמה שמחה יש לאדם כאשר מר ליבו ומשקים אותו בין, שהרי "יין ישמח לבב אנוש", אך יש דבר שמעלתו גדולה מהשקאת יין, זהו כאשר האדם מאיר עיניו, ואישונו נוצצים בחדוה ושמחה לעבר חברו, ועוד הוסיף וברך "ולבן שיניים מחלב", כמה שהחלב מזין ומחזק את האדם, ובפרט אם נמצא האדם לפני התייבשות במדבר שממה... השמחה והחדוה שימלאו את ליבו כאשר יוגש לו חלב קר, אי אפשר להעלות על הכתב... אולם גילו לנו חז"ל סוד נפלא - הלבנת השיניים לחבר, חיוך מכל הלב שווה למרבה הפלא הרבה יותר! וסוד לא כמוס הוא ביצוא ושיווק שככל שהמצרך נדיר יותר, כך עלותו גבוהה יותר, ולצערנו מצרך יקר ערך בימינו הינו - החיוך. כאשר רבים הם האנשים הטרודים ומבולבלים, מכונסים בתוך עצמם, שהרי כמעט לכל אחד ישנה "חבילה" מיוחדת במינה. ממילא אם אך ניתן אל ליבנו, ונשריש בקירבנו את חשיבות הדבר, ונחייך לכל אחד ואחד, ודאי הדבר שהגאולה כבר בפתח הינה! ודי לנו להזכר ולהזכיר את דברי הגמרא במסכת תענית שביקש רבי ברוקא מאליהו הנביא שיאמר לו מי מבני השוק הוא בן העולם הבא, שאלה קשה במיוחד! והנה לתדהמתו עונה לו אליהו הנביא ומראה לו באצבעו לעברם של שני אנשים, במבט נוסף גדלה התדהמה. אינם נראים הם בחיצוניותם כאנשים מיוחדים כלל ועיקר, אם כן על מה ולמה זכו להיות מכל אותם האנשים בני העולם הבא? רץ רבי ברוקא לעברם במהרה ושאל לפרש מעשיהם. ענו לו האנשים שכאשר רואים הם אנשים עצובים, הם משמחים ומבדחים אותם, עד שעל דל שפתותיהם עולה החיוך, מעודדים הם אותם ומעלים את מצב רוחם! ועתה קוראים אהובים לא נשכח, כרטיס כניסה לעולם הבא מובטח, אם אך את פינו נפתח בחיוך רחב!

אין תלונות!

בפרשתינו אנו קוראים על פטירתו של יעקב אבינו בחיר האבות. יעקב אבינו שעבר תלאות רבות בחייו - אחיו ניסה להורגו וחמיו רימה אותו עשרת מונים, צרת ביתו דינה ומכירת יוסף בנו אהובו, מסיים את חייו בדרך כבוד ונקבר במערת המכפלה כדרך מלכים. את הפסוק: "ויקברו ימי ישראל למות" וכו', מסביר רש"י הקדוש זיע"א ומפרש: "כל מי שנאמר בו קירבה למות, לא הגיע לימי אבותיו". יצחק אבינו אביו של יעקב, חי כמה שמונים שנה, ואילו יעקב אבינו חי "רק" מאה ארבעים ושבע שנה. למה ומדוע התקצרו ימיו ושנותיו של יעקב אבינו? חז"ל הקדושים מגלים לנו את סיבת הדבר. כאשר ניצב יעקב לפני פרעה בפעם הראשונה, שאלו פרעה בן כמה הוא? יעקב אבינו משחזר בדמיונו את מאורעות חייו ועונה לפרעה: "ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה, מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבותי בימי מגוריהם". כמוכן שליעקב אבינו היתה כוונה וסיבה למה בחר לענות לפרעה כך, אך רבותינו מגלים לנו שהיתה באמירה זאת התרעמות דקה וקלה לרום דרגתו של יעקב אבינו, ולכן כמספר התיבות של שאלת פרעה ותשובת יעקב אבינו (שלושים ושבע) נחסרו שנותיו. איזה דקדוק מדהים ישנו בשמים על כל מילה ומעשה, על כל תנועה ומחשבה! כמה צריכים אנו להזהר ולהשמר מכל מחשבה, דיבור ומעשה שיכול להתפרש כתרעומת כלפי שמים, כאי הסכמה למצב. כמוכן שהרשות בידינו לבקש ולהתפלל, להתחנן ולפלל לריבון העולמים שייטיב את מצבינו וישפר את גורלינו, אך אסור בתכלית האיסור לשאול ולהקשות, להרהר ולערער על הנהגת שמים. הכל בהשגחה מופתית והכל לטובה נצחית, זאת המחשבה שצריכה ללוות אותנו כל חינו. וכדרך אגב, ביקור קצר בבית חולים, יגלה להרבה מאיתנו שמצבינו יחסית טוב בהרבה מאנשים רבים אחרים... ויהי רצון שנוכה לקבל את מאורעות החיים בהבנה ואמונה, ונוכה לרפואה, ישועה וגאולה במהרה.

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרכנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
18:03	17:31	16:28	ת"א
17:59	17:30	16:15	י-ם
17:54	17:29	16:18	חיפה
17:59	17:33	16:33	כ"ש

הפסרת השבוע:
"ויקברו ימי"

בטעמים לשבת

"ויקראו ימי ישראל למוות" (בז, כט)

יש לדקדק, בפסוק שלפני כן כתוב: "ויח יעקב", ואילו בפסוק זה שינה שמו לישראל, שכתוב: "ויקראו ימי ישראל"? ויש לומר בדרך רמז, שהכתוב בא ללמדנו שאין הצדיקים פוחדים מהמוות, אלא אדרבה מתעלים ומתורממים כשמתקרבים ליום המיתה, כיון שיודעים ששם בעולם הבא, הם החיים האמיתיים והנצחיים. ולכן כתוב כאן "ויקראו ימי ישראל למוות" ש"ישראל" הוא לשון שררה וחשיבות, ללמדנו שיעקב נתעלה ונתרומם כשהתקרב ליום המיתה.

(תורת הפרשה)

"ישיבך אלוקים כאפרים וכמנשה" (בז, כ)

יעקב אבינו עליו השלום אמר, שעם ישראל יברך לנצח את בניו בברכה זו: "ישיבך אלוקים כאפרים וכמנשה", ויקדים את אפרים למנשה. ויש להבין מה צפון בברכה זו, ומדוע לא יתברכו כראובן ושמעון, כלוי וכיהודה. ופירש גאון עוזנו מרן החיד"א זצ"ל, שאפרים היה ראש ישיבתו של יעקב אבינו ומנשה

היה הממונה על בית יוסף וגיבור עצום. וזו הברכה המושלמת, בתורה ובכח ובעושר, אותה מאחל כל אב לבניו. אך יש לו לראות לשים את אפרים לפני מנשה, ולברך בתורה תחילה, והשאר יהא טפל לה!
(מעין השבוע)

"האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באזורית הימים" (בט, א)

במדרש אמרו: הזהיר אותם מפני המחלוקת, ואמר: העשו אגודה אחת, והתקינו עצמכם לגאולה! ואכן, כתב רבינו יעקב אבוחצירא זצ"ל, שמתוך שנסתם ממנו הקץ, התחיל לומר להם במה הוא תלוי: בשלום ובאחיה שישירו ביניהם. כמו שאמרו שגדול השלום, שעברו אין מידת הדין נוגעת באדם, ואין השטן נוגע בו, ולא גלו אבותינו עד שהניחו השלום ותפסו במחלוקת. והוא ניתן לבעלי תשובה, ככתוב "שלום שלום לרחוק ולקרוב", ואין הקדוש ברוך הוא מנחם את ירושלים אלא בשלום, ועל ידו תבוא הגאולה. וזהו "האספו... הקבצו" עם התיבות וכללותם, גימטריא "משיח"!
(מעין השבוע)

"כרע רבין כאריה" (בט, ט)
כתב בעל "חידושי הר"ם" זצ"ל: זו מידתו של יהודה, שאפילו כשהוא נופל לפעמים וכורע - "כרע רבין" - בכל זאת הריהו גיבור ואמיץ כאריה. איננו נופל לזרועות היאוש, כי אם הוא מודה בכשלונו ומתנער מיד לקום, על ידי תשובה. כשם שלא היה יהודה בוש להודות במעשה תמר, ומכך נוצר המשיח...
(מענה של תורה)

"לא יסור שבט מיהודה ומוזקק מבין רגליו" (בט, י)

כתב בספר "מטה יהודה": בשעה שיהודים נרדפים עד צוואר בגלות ונתונים תחת כל מיני גזירות - דוקא אז מתרכזים הם יותר בחייהם הרוחניים, מייסדים תלמודי תורה, ישיבות, בתי כנסיות ובתי מדרשות, אשר מהם יוצאים מבחר גדולי התורה, תלמידי חכמים, גאונים ורבנים - מחוקקיו של עם ישראל. וזהו איפה, הכונה בפסוק: "לא יסור שבט מיהודה" - בשעה אשר שבט הצר הצורך לא יסור מגוו של יהודה, הרי "ומחוקק מבין רגליו" - מגביר אצלו לימוד התורה, והוא מוציא מקירבו את מיטב מחוקקיו, גאוניו ופוסקיו...
(מענה של תורה)

מוזקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

המקובל האלוקי רבי יהודה פתיה זצ"ל, סיפר סיפור מופלא מאבי סבו, הגאון רבי ראובן דוד נאוי זצ"ל, אב בית הדין בבגדד - היחיד שרבינו יוסף חיים זצ"ל מכתירו בספריו בתואר "אביר התורה"! פעם התעמק רבי ראובן דוד בסוגיא עמוקה וסבוכה עד שעלה בידו ליישר כל ההדורים ולתפרץ כל השאלות. השעה מאוחרת היתה מאוד, הוא כתב את התורה המסקנה, הורה לשמש לכבות את העששית ועלה על יצועו. כעבור מחצית השעה שמע השמש את קולו: "הואיל נא להעלות את האור". הדליק השמש את העששית, הרב ירד ממיטתו והוסיף קטע לרשימתו, האור כובה והעלטה השתררה. חצי שעה עברה, והרב ביקש שוב להעלות את האור, ירד מהמיטה ורשם קטע נוסף. וכך, כל הלילה. עם שחר, שאל השמש לפרש הדבר. אמר הרב: "כשהבהרתי את הסוגיא עליתי על יצועי. בא אלי הרי"ף בחלום, ואמר: "נאה הוא הסברך, אך לא לשיטתי". התעמקתי בדבריו, עיינתי בסוגיא לאור שיטתו, עד שפילסתי בה דרך, ירדתי ממיטתי וכתבתי. נרדמתי, ובא הרמב"ם בחלום, אמר שעדיין אין הדברים מחוורים לשיטתו. אחריו בא רבינו הרא"ש...". מרעשים הדברים, אך מעוררים למחשבה: אם זה הגאון להתגלות נשמותיהם של הרי"ף, הרמב"ם והרא"ש, שביקשו שילמד את הסוגיא גם לשיטתם - מדוע לא למדו עימו את הסוגיא בשיטתם, אלא רק העירו לו שעדיין לא ביאר כמותם והניחוהו לעיין בעצמו? אך תשובת הדבר מבוארת בפסוק שהבאנו תחילה, כל הברכות לא ניתנו אלא "אם בחוקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה" - וחלילה להם ליטול ממנו את הברכות!

(מעין השבוע)

"אם בחוקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה". איש היה בעיר ברזאן אשר בפרס, ושמו שמואל הדוני. והיה האיש תם וישר, ירא אלוקים וסר מרע, אך תורה לא ידע, אף לא לקרוא בסידור התפילה. רק אותיות האל"ף ב"ת ידע. ועל כן, בהגיע זמן התפילה, רוחש היה בשפתיו את האותיות הקדושות עד גמירא, ולאחריו אמר: "יבוננו של עולם, הן בוחן כליות ולב אתה, ויודע אתה כי רצוני להתפלל לפניך ואיני יודע כיצד. קח את האותיות, וצרף אותן לתפילה!". פעם צמא למים. הלך לשוקת שלפני הבאר, ולפתע ראה ששכח את הספל, מה יעשה? נזכר בדברי הרב, שאמר שעל כל דבר ניתן להתפלל. אבל בתמימותו חשב, כי גם לכך נוסח קבוע, ואינו יודע. עשה כמנהגו: נשא עיניו למרום והחל לחזור על האותיות הקדושות, כדי שהבורא יצרפן לתפילה הראויה... עוד האותיות על שפתיו, ולפניו ניגלה איש הדור צורה ואיזור עור למותניו. הושיט לו האיש כד זהב ואמר: "שמע ה' לתפילתך. ברך, ושתה לרוויה". אמר: "לא ידעתי לברך, כי בור אנוכי". אמר לו: "אם כן, אמור את האותיות כמנהגך". אמר ושתה. אמר לו האיש: "אני אליהו הנביא, ועתה הגידה לי מה תבקש - חוכמה, או עושר, אריכות ימים או כבוד". ענה: "בקשה אחת לי - כי יאיר ה' עיני במאור תורתו!". אמר לו התשבי: "זאת אין נותנים מן השמים, על כך חייב אדם לעמול בעצמו. אך אם תרצה - אלמד אותך!". הסכים בהתלהבות, ולמד מפי התשבי. לא ארכו הימים והיה לגאון אדיר, התמנה לרבה של העיר מוצול והעמיד אחד עשר דורות של רבנים גדולי תורה אנשי שם!

🌸🌸🌸

זיירת השבוע

אני מאמין באמונה שלימה בכיאת המשיח - היכן מצונו זאת ג' פעמים בפרשתינו?

את התשובות יש לשלוח לפקס: 03 558 4485
בין הפותרים נכונה יוגרל (אחת לחודש)
אוגדן של עלוני ישא ברכה

תשובה לחידה מפרשת "ויגש": פרק מ"ה פסוקים ה,ז,ח.

והייתם לי סגולה

יכול אדם לכטל את הפחד שלו על ידי שיתעמק במחשבות טהורות, שיחשוב מה לי לפחד מהרעות המתרגשות לבוא בעולם, הלא טוב ליראה מפחד ה' ומנהדר גאונו, ויסיר מליבו הפחד ויפנה לבבו למחשבות אחרות שאין הלב יכול לחשוב שתי מחשבות יחד, ומה בצע ומה יתן ומה יוסיף לו מה שיפחד, אם נגזרה עליו גזירה מוכרח שתבוא עליו על ראשו כי אין מידו מציל, ואם לא נגזר עליו, פחדו נשאר לו, ולא עוד אלא שאפשר שיבוא עליו מה שלא נגזר על ידו פחדו, לכן יתחזק האדם ויהיה ליבו כלב האריה בוטח בה' שלא תאונה עליו רעה, ואם נגזר עליו שום גזירה, כל מה שיעושה הקדוש ברוך הוא - לטוב עושה. (פלא יועץ ערך "פחד")
(ישועה והצלחה)

מדברי האש הישירה הרה"ג ר' יוסף מוגרב' שליט"א

תזכור הבנים

אל תשליכנו...

נכנס יהודי עם "קוויטעל" (פתקה חסידית) אל האדמו"ר רבי נפתלי צבי מבאבוב, ובו ערוכים שמות בני משפחתו לברכה ולהצלחה. קיבל האדמו"ר את ה"קוויטעל", עבר על הכתוב בו, ופנה אל האיש: "הרי חיסרת שם של אחד מבני משפחתך?!". נדהם האיש מגילוי רוח הקודש ממש, והשיב בשברון לב: "כן רבי, השמטתי את שמה של אחת מבנותי, אחר שרחמנא ליצלן סרה מדרך הישר, ואינני חפץ עוד להכיר בה ולהזכירה". והאדמו"ר משיבו: "לא טוב הדבר אשר אתה עושה, הקב"ה חפץ לבלתי ידח ממנו נידח. אדרבה ואדרבה, צא וערוך את ה"קוויטעל" מחדש, כתוב בו את כל השמות, ואחר כן אקבלהו ממך". עשה האיש כדברי האדמו"ר, נכנס והגיש את ה"קוויטעל" המושלם, והאדמו"ר החזיק בו זמן ממושך, ואמר, הפטיר ובירך מברכות קודשו לכל בני המשפחה. לא עברו ימים רבים והאיש שב אל האדמו"ר מבאבוב בשמחה רבה, לבשר על הבת ששבה הביתה, חזרה בה ממשובתה, ועלתה על דרך הישרה, לשמור מורשת בית אבות.

לצערינו גם בבתים טובים, קורים משברים של ילדים המתרחקים מדרכי האבות. פירות הנושרין, ונמושות המהלכות לבורות נשברים אשר לא יכילו המים, אין בכוחינו לדבר או לעודד אחרים, וה' לא יביאנו לידי נסיון ולא לידי בזיון, אך מעשה זה ורבים הדומים לו מלמדים אותנו שהדרך לטפל בילדים אלו היא על ידי קירוב ואהבה, ובדרך הפוכה ה' ישמרנו התוצאות מסוכנות. נתאזר בסבלנות, נרבה בתפילות ובתחינות, והא-ל המקבל תפילות ישיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, אכ"ר.

שלום בית

שימו לב אזוד לשני אל תתעלמו

מעשה שתיקן יהודי בנאי את התנור בבית רבי ברוך דוב ליבוביץ. כשנכנס רבי ברוך דוב הביתה לא התבונן בפועל, ונדמה עליו כבעל מלאכה גוי וברכו בשפת בני עממין. כשעמד על טעותו, מיד ניגש אליו לבקש סליחה על העלבון שנגרם באי ידיעה, ופייסו בכל מיני לשונות של פיוסין. ולא נתקררה דעתו, עד אשר קם ונשקו על מצחו...

שוב מעשה ברבי ברוך דב ליבוביץ שהלך לטייל עם אחד מבני הישיבה, כשהם משוחחים בדברי תורה. בדרך נפגש עם יהודי שאמר לו: "שבתא טבא, רבי". בהיות רבי ברוך דוב שקוע במחשבות תורה, לא שמע כלל את ה"שבת שלום" שבירכוהו, אלא הבחין בהד שהגיע לאוזניו. הוא פנה לתלמיד בן לויתו ושאלו: "מה אמר היהודי?". השיב הלה: "יהודי אמר לרבינו 'שבתא טבא'". מיד שב רבי ברוך דוב על עקבותיו, הדביק את היהודי, ביקש ממנו סליחה והחזיר לו בפנים מאירות: "שבתא טבא, שבתא טבא..."

ואם נהג כך גדול זה בזולתו, על אחת כמה וכמה חובתינו להיות "עירניים" זה כלפי זו ולהיפך, כמה חובתינו דוקא להשים לב יותר שלא "לפספס" בוקר טוב, או ערב טוב, תודה או בבקשה. וכאשר לא נתעלם מחובותינו אלא נקיימם באהבה וברצון, נזכה לחיים טובים ומאושרים. ה' יזכנו, אכ"ר.

אמרי שפר

*הרה"ק רבי אברהם חיים מזלצ'וב אומר: מידת הגאווה מסלקת יראת השם כי: "אין אני והוא יכולים לדור במקום אחד".

*הרה"ק רבי חיים יוסף דוד אזולאי אומר: הענו - תהיה שגורה על פיו משנת רבי לויטס - "מאוד מאוד הוא שפל רוח".

*הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק אומר: גאווה - מום היא. בעל גאווה - אף שמשפילים אותו מן השמים עד דכא, נשאר בגאותו. רפואתו - שפלות.

*הרה"ק רבי דב בר ממזריץ אומר: "אנוכי עומד בין ה' וביניכם" - האנוכיות היא המסך המבדיל והמפסיק בין האדם לקונו.

(פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

נכבד בידו במזומנים, החליט להיות יבואן, לגשת אל המקור. נסע לאיי הפיליפינים, שם שולים את הפנינים ממעמקי הים, והציג עצמו כסוחר בפנינים. מיד נהרו אליו סוחרים המקום והציעו את מרכולתם. מגוון עצום של פנינים, בכל הגדלים והצבעים. מגריסי פנינה אפורים ודהויים ועד לאפוני פנינה מלכותית. כיון שהיה בידו כסף רב, בחר בסחורה היקרה ביותר: פנינים ורודות זוהרות, ענקיות ועגולות. אומנם גם שם גבוה היה מחירן והרקיע שחקים, אך לא היה צבע כצבען - כשיביאן עימו ירויח כפל כפליים! שמח היה על בחירתו, רק דבר אחד העיב על שמחתו: המכס שהושת על הפנינים הוורודות אף הוא כפול ומכופל היה, ויכרסם ברווחיו. כסוחר ממולח מצא עצה: קנה צבע לכה אפרפר וכיסה את הפנינים בשיכבת צבע, ביגיעה ובשקידה, פנינה אחר פנינה. המאמץ היה כדאי. כשהגיע לדוכן המכס והציג את פניניו, עיוה המוכר פניו ופטרו בסכום מזער. עתה היתה שמחתו של הסוחר שלמה, והריוח העצום מובטח במלואו. פנה לביתו ושלח את בנו לקנות בקבוק אצטון. נטל מכחול זעיר, והחל מהמיס את שיכבת הלכה האפרפרה. דא עקא, שעם שיכבת הלכה האפרורה הוסרה גם שיכבת הצבע הוורודה, והתגלה צבעה האפרפר המקורי של הפנינה... **משל** נוקב הוא, ומתאים כל כך לענייננו. כזכור, שאלנו שאלה: מה נורא כל כך החטא בשוגג? אמת, נעשה כאן מעשה עבירה, אבל אם "נקלף" את המעשה נגלה שלא היתה מתחתיו כל מחשבת זדון ורצון לחטוא, לא היתה כאן כל כוונה לעבירה, אז מדוע החומרה הרבה וקורבן החטאת? השאלה טובה, אבל אם כבר "לקלף", זה לא נעצר כאן. נכון שעתה כאן "רק" שיכחה, אבל ממה נבעה? האם גם ביום כיפור ישכח חלילה ויאכל? לא, כי חזור הוא בתחושת קדושת היום. והשבת, האם אינה כה קדושה? ואם לא ידע שזה אסור - מדוע לא למד, למה לא ידע? אלא מאי, שווה נפש היה, אדיש לאפשרות של תקלה - והפנינה שבה והיתה לאפרורה דהויה, ואיבדה את יוקרתה, זהרה ושוויה...

(מעייני השבוע)

מדוע החמירה התורה כל כך בעונשו של חטא בשוגג. נכנס אדם לחדר חשון, ובהיסח הדעת, כהרגלו, הושיט יד והדליק את האור. ומיד נזכר, נרתע, ניחם על מעשהו. אבל את המעשה אין להשיב, חילול שבת בשוגג. באמונה, שכח לחלוטין, לא זכר. הרי זה כה אנושי, הרי השיכחה טבועה באדם. אז נכון שהמעשה הוא מעשה אסור, מעשה של חילול שבת, אבל אם "תקלף" את קליפתו תגלה כוונה תמה, שגגה חפה מכל זדון, אף צער רב על המעשה שנעשה. והנה מורה התורה על קורבן חטאת, קודש קדשים. חייב האדם להטהר שבעה ימים, לעלות לירושלים, לקנות בהמה, ויודעים אנו שאין דמיה מועטים, להביאה לבית המקדש, לסמוך עליה ידיו, להתוודות... אחד מגדולי הצדיקים, ה"אהב ישראל" **מאפסא זצ"ל**, העיד בעצמו שזכר הוא את עצמו בגילגול קדום, בזמן בית המקדש. הוא נמנה אז על גדולי ירושלים, ואונה על ידו חילול שבת בשוגג. זכור הוא כיצד הלך לשוק הבהמות וביקש לקנות בהמה לקורבן. "עולה, או תודה?", שאל המוכר. "לא, נקבה לחטאת", ענה. והמוכר הביט בו ברחמים ובחמלה. לא נעים, גדולה היתה הבושה. הוא עלה עם הקורבן לחר הבית, וחש כיצד מבטי הבריות ננעצים בו, דוקרים כמחטים. בא לעזרה, והכהן קיבל פניו ושאל בפליאה: "כבודו מביא קורבן חטאת?!". ביקש לקבוע פניו בקרקע מבושה... שלא לדבר על כך שבזמן הקרבת הקורבן צריך בעליו לחשוב כי כך ראוי היה שייעשה לו... והכל בגלל מה, בגלל טעות ושכחה, משגה שנעשה בהיסח הדעת. מדוע חמור הוא עד כדי כך? התשובה על כך תינתן בסיפור מאלף. מעשה באדם קשה יום שעמל קשה לפרנסתו, וזכה יום אחד בגורל. לא בפרס הגדול, אך בהחלט בסכום נכבד. חשב לעצמו: חסל סדר עבודה מפרכת, אשלה ידי במסחר וארויח בקלות סכומים נאים. אפרנס את משפחתי ברווחה ואחיה כאחד הנגידיים. באיזו אומנות יבחר, החליט לסחור בפנינים. עבורן אין צורך בהתמחות רבת שנים כבענף היהלומים. הכללים פשוטים ובסיסיים: ככל שהפנינה גדולה יותר, שקופה וזוהרת, כך עולה שוויה. גם הצבע קובע. אין יקרות מהפנינים הוורודות. מכיון שסכום

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ האומר אני נשבע שאעשה דבר פלוני או שלא אעשה - הרי זו שבועה, אף על פי שלא הזכיר שם השם ולא כינוי. ואין חילוק בין אם הוציא את השבועה בלשון הקודש או בכל לשון אחרת, שתמיד נחשבת היא לשבועה.
- ✓ אם מזכיר שם השם, אפילו לא הזכיר בתחילת דבריו לשם שבועה ולא אמר "אני נשבע", אלא אמר: "האלוקים כך וכך היה", או שאמר: "הרבנו של עולם כך וכך עשיתי" - הרי זו שבועה.
- ✓ האומר: "אהיה מקולל אם לא עשיתי, או עשיתי כך וכך", או שאמר: "תבוא עלי כך וכך אם עשיתי כך" - הרי זו שבועה, כי קללה וארור נחשבות ללשון שבועה.
- ✓ האומר: "באמונה אעשה או לא אעשה כך וכך" - הרי זה צריך התרה.
- ✓ יזהר מלהשבע בלשון "באמת", שהשם נקרא אמת, שנאמר: "זה' אלוקים אמת", וכן יזהר מלהשבע בלשון "חי נפשי", כי הנפש היא חלק א-לוה ממעל.
- ✓ הרגילים להשבע "בחיי ראשי" או "בשולחן זה" וכיוצא בזה - יש להם להגמל מזה. ולא ישבע אדם "בחיי בניו", וכן בחיי אביו ואמו.
- ✓ יזהר שלא יושיט ידו וישבע בזקנו. ולא יאמר אדם: כך אזכה לעולם הבא אם לא כך הוא. והאומרים כן - הרי הם פחותי הדעת, כי בודאי איש לא יניח כל נכסיו במקום סכנה, אפילו כשיש ספק אחד לאלף, שמא תארע לו סכנה ויצטרך להתפרנס מן הצדקה. אם כן איזה דבר גדול כל כך יכול להיות בעולם הזה שבכדי לאשר דבריו הוא מניח את העולם הבא באמצע, וכאילו הדבר שהוא נשבע עליו יותר חשוב מאשר חלקו בעולם הבא. והמתבונן בזה יראה שזה ענין רע שאין לתאר, ולכן מי שיש בו דעה אל יוציא דברים כאלו מפיו.
- ✓ אותם הנשבעים ואומרים: "כך חיו כל ישראל כשם שהדברים שאני אומר אמת הם" - הרי זה עוון גדול, שאין הם בעלים על אנשים להשבע בחייהם, וכל שכן על כל ישראל, כאילו היה ענין פחות ערך. וכן האומרים: "דברים אלו אמת כמו שהקדוש ברוך הוא אמת", הרי זה עוון פלילי, וצריך לזהר בזה מאוד. וכן האומר: "אם אעשה כך איני יהודי", יש בזה איסור גדול שהוא דבר חוצפה נגד האמונה.
- ✓ מי שיש לו דין ודברים עם חבירו ויודע בעצמו שהאמת איתו, וחבירו רוצה להשבע על שקר - יפרוש ולא ישיבענו, וכן אם יודע שחבירו נקי, שלא יגרום להשיעו.
- ✓ יזהר שלא להשבע אפילו על אמת, שאלף עיירות היו לינאי המלך, וכולם נחרבו בשביל שהיו נשבעים שבועות, אף על פי שהיו מקיימים אותן.

(הבית היהודי - חלק ז')

העלון מוקדש לתפילת רבים

לרפואתו השלימה של הוד כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנה שליט"א.
הרה"צ רבי יעקב ישכר בער בן סימה רייזל ובזכות זיכוי הרבים יחזקוה ויאמצוה השי"ת
לאורך ימים ושנים דשנים ורעננים עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אכי"ר.